RAKENNUSTEEMA

Ennen kuin mitään aletaan rakentaa, pitää suunnitella ja tehdä laskelmat huolellisesti. **PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ ARI ROININEN, TYYPPINAVETTAHANKE**

KATTO- JA SEINÄPELLIT
oheistuotteineen
uudesta tehtaasta suoraan asiakkaille edullisesti ja nopeasti.
Taipaleen Teräs Oy
Linjalantie 4, 43700 Kyyjärvi. P. 040 8235938, 0400 661379.

niglos MAATALOUTEEN

Uutuutena Kaarihalli ArcelorMittal Parhaat kattoelementit
Pihattoihin Edulliseen hintaan Pyydä tarjous.
niglos@niglos.fi
Puh 040 1581117 www.niglos.fi

FARMEX-
PERUSKUNNOSTUS
Millaisessa kunnossa farmarisäiliösi on?
Farmarisäiliöt kuntoon helposti FARMEX-kunnostusohjelmalla. Kunnostus pidentää säiliön käyttöikää ja polttoöljyn varastointi on taas turvallista. Ota yhteyttä! Kysy kunnostustarjous!
Perus-kunnostus-ohjelma FARMEX PEUKKU Farmtools Oy

Farmtools Oy
06 484 6330
www.farmtools.fi

Mestarin KATTO
Tilaa omasi nyt!
Vuonna 2014 toimitettu ja asennettu n. 40 000 m² kattoa.

Mestarifarmi Oy
puh. 0400 166 660
MESTARI farmi
www.mestarifarmi.fi
HELPPO HANKKIA | NOPEA RAKENTAA | KUSTANNUSTEHOKAS

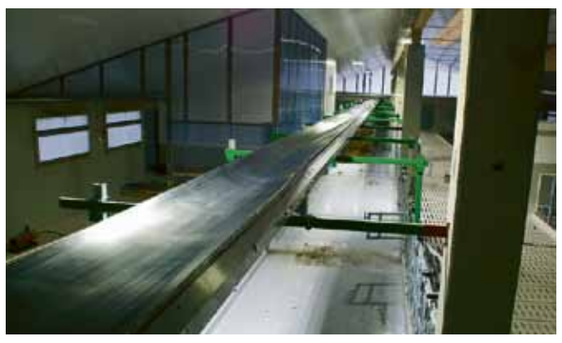
Automaattinen seosrehu-ruokinta järjestelmä

Hihnaruokkija:
Kumihihnan leveys 600 mm
Nostomatto:
Kolien korkeus 30, 50 tai 80 mm kumimatolla
Pituudet ja leveydet ja laidan korkeus valittavissa
Kiinteä Saksalainen BVL apevaunu (5 – 40 m3)
Laaja lisälaitevalikoima
Täyttöpöytä (2 eri mallivaihtoehtoa)
Koot 5 – 40 m3
Ketjut RST materiaalista
Automaatio
Asennukset
T.J. Pyykkönen Oy
040 828 5306
www.teejii.fi

Rivi-ilmoitus myös netin kautta:
maaseuduntulevaisuus.fi
MAASEUDUN TULEVAISUUS

MIKKO MAKKONEN

Arto Hämäläisen vastuulla on ruokinta. Lehmiä on kesään mennessä 75.

Navetta kaikilla mausteilla

Eläimille lisää hyvinvointia ja yrittäjäperheelle parempaa elämänlaatua. Siinä Teija ja Arto Hämäläisen tavoitteet, jotka näyttävät myös toteutuvan syksyllä valmistuneen robottinavetan ansiosta.

Luomussa vasikoita ruokitaan täysmaidolla kolmen kuukauden ikään saakka. Hämäläisille eläinten hyvinvointi oli keskeisin syy valita tuotantosuunnaksi luomu.

Arto Hämäläisellä on aina seuraa tietokeskuksessa ja samalla myös elävä taideteos.

VALTIMO (MT)
”Lähtökohtamme oli, että luomussa jatketaan. Työvuosia meillä on vielä paljon edessä. Siitä näkövinkkelistä uutta navettaa lähdettiin suunnittelemaan”, 51-vuotias **Arto Hämäläinen** sanoo.

Teija Hämäläinen, 43, jatkaa, että avaimet käteen -periaatteen valitseminen oli heidän tapauksessaan ainoa keino saada uusi navetta.

”Arto on kesäkauden täystyöllistettynä peltotöissä ja minun päiväni täyttyvät navettatyöstä”, hän perustelee.

Pohjois-Karjalassa ajatus, että ulkopuoliset rakentavat koko navetan, on uusi. Valmisnavetat -yhtiön kotiseudulla Pohjanmaalla avaimet käteen -navetat ovat jo yleistyneet.

”Kyllä meille on sanottu, että 200 000 euroa on projektissa mennyt ilmaan, mutta totta kai rakennusliikekin tarvitsee katteensa. Minkä takia minun pitäisi rakentaa navettaa ja teettää peltotyöt muilla, koska osaan paremmin viljelyhomman kuin rakentamisen?” Arto Hämäläinen pohtii.

Nyt kun yhteensä 1 750 neliön moderni, raikas ja tilava navetta seisoo lyhyen matkan päässä päärakennuksesta, ei voi kuin huokaista: kaikki meni niin kuin oli suunniteltu.

Ei pelkkää raatamista

Erityisesti navetan tietokeskus mykistää. Siellä on keittiö kalusteineen, mikro, kahvinkeitin, pöytä, tuolit – ja tietenkin se tietokone – sekä ikkunan takaa kurkistelevat lehmät.

”Eihän elämän tarvitse olla pelkkää raatamista. Minulla on diabetes, jonka takia välipalan saaminen on tärkeätä. Myös lomittajille on mukavaa, että sosiaaliset tilat ovat kunnossa”, Teija Hämäläinen esittelee.

Sisääntulo käy vieraseteisen kautta. Siinä eläinlääkärit ja keinosiementäjät saavat vaihtopenkillä saappaat ja muut varusteet. Erikseen on haalarinvaihtohuone.

Parhaillaan keinosiementäjä on navetassa työn touhussa. Hämäläisillä on kesään mennessä 18 poikimista – ja tavoitteena saada siemennysten rytmitys sujumaan niin, että robotti saa toimia täydellä teholla koko ajan.

”Lehmät ovat oppineet yllättävän nopeasti lypsyrobotille. Takapakkina tuli lauman johtajalehmän, satatonnarimme menehtyminen. Se ei kestänyt muutosta”, Arto harmittelee.

Teija sanoo valmistelleensa lehmiä kesän ajan muuttorumbaan. ”Sanoin niille, että tytöt, sitten menette robotille!”

Eläimet oppivat nopeasti

Väkirehupalkinto ja porteilla ohjailu ovat riittäneet siihen, että lehmät oppivat kulkemaan navetassa.

Osa lehmistä makoilee, osa ruokailee ja osa jonottelee robotille. Jo aiemmin Hämäläisillä oli pihatto, mikä helpotti muuttoa.

”Fyysisesti meidän työmme navetassa on nyt ihan eri maailmasta kuin ennen. Liikumme lehmien joukossa paljon, eikä navetta-aika sinällään ole vähentynyt. Katsomme, että kaikki toimii”, Teija kuvailee.

Hänen vastuullaan on lypsypuoli, Arto huolehtii ruokinnasta. Helpotusta tulee lisää, kun vanha pihatto muutetaan lämpimäksi konehalliksi.

Iloa Teijan elämään tuo mahdollisuus mennä jumppaharrastukseen, koska enää lypsy ei sido häntä joka illaksi töihin.

Myös pariskunnan lavatanssiharrastukseen jää entistä enemmän aikaa. Artolta paljon aikaa vie aktiivinen vaikuttajan työ kunnallispolitiikassa.

Tietotekniikan opetteluun Arto on ollut alusta saakka Teijaa innostuneempi.

”Mutta yllättävän helppoa se on ollut minullekin. Joka kerta on vain kaikki lääkintätiedot, hoidon kestot ja toimenpiteet syötettävä tietokoneelle. Myös robotti välittää tietoa koneelle niin paljon, ettemme kaikkea ole vielä ehtineet ottaa hyötykäyttöön. Herd navigator -järjestelmää odotamme kiinnostuneena. Sen kautta tulee tietoa lehmien terveydentilasta”, Teija kuvaa.

Investointi tulevaisuuteen

Hämäläisten avajaisissa kävi 400–500 ihmistä, mikä kertoo investointihalukkuudesta.

”Kilpailutuksessa ei kannata mennä halvimman perässä, vaan määrittää ensin tietty taso, jota tavoitellaan. Vasta sitten etsiä tekijä, joka sen voisi toteuttaa kustannustehokkaasti”, Arto Hämäläinen neuvoo.

Neuvotteluyhteys laitetoimittajien ja rakennuttajan kanssa on tärkeätä.

”Yhdestä systeemistä lähdimme liikkeelle ja otimme siihen rinnalle pari muuta navettatoimittajaa. Hintaetua saatiin kilpailuttamalla.”

Hämäläiset ajattelivat rakentamisessa tulevaisuutta.

”Jos vaikka jompi kumpi lapsistamme innostuu tilan jatkamisesta, niin mahdollisuudet on laajentaa tähän jopa kolmen robotin systeemi.”

Hämäläisten esikoinen 17-vuotias **Aleksi** on aloittanut oppisopimuksella pätevöitymisen maatalousyrittäjäksi vanhempiensa tilalla. Tytär **Emilia** käy vielä peruskoulun yläluokkia.

”Aina on mahdollista myydä yritys pois, jos jatkajaa ei löydy. Paljon helpompi on myydä moderni, tuottava tila kuin, jos mitään investointeja ei olisi tehty.”

LIISA YLI-KETOLA

INVESTOINTI

Avaimet käteen -navetta

Kokonaisurakoinnista vastasi nivalalainen Suomen Valmisnavetat Oy. Kokonaiskustannus 1,4 miljoonaa euroa.
Rakentaminen alkoi 30. maaliskuuta. Tilan 61 luomulehmää saatiin sisään syyskuussa.
Lehmien määrä nousee kesään mennessä 75:een. Tuotantotavoite noin 700 000 litraa luomumaitoa vuodessa.
Yksi VMS Supra Plus -lypsyrobotti. Myöhemmin mahdollisuus muuttaa kahden robotin navetaksi.
Herd Navigator -analyysilaitteisto määrittää automaattisesti maidon progesteroni-urea- ja BHB- sekä laktaasihydrogenaasipitoisuuden. Näin tieto kiimasta, utaretulehduksista ja ruokinnan tasosta saadaan varhaisessa vaiheessa.
Navetassa on tuuliverhoilmanvaihto ja ritilälannanpoisto.
Maalämpö, maidon esijäähdytyksessä vapautuva lämpö hyödynnetään veden lämmityksessä.

Navetan kokonaispinta-ala on 1 750 neliömetriä.

Tyyppinavetat odottavat käytännön rakentajia

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton MTK:n verkkosivuilla on tarjolla vinkkejä uuden navetan suunnitteluun. Sivuilta voi muun muassa ladata malliratkaisuja yhden robotin navetasta, joka on suunniteltu joko 55 tai 62 eläinpaikalle.

Piirustuksissa tarjotaan ratkaisuja navetan toteuttamiseen, rakenneselostus sekä kustannusarviot. Piirustukset ovat vapaasti kaikkien käytettävissä sellaisenaan niissä esitettyjä rajoituksia noudattaen.

Kustannusarvioissa esitetyt hinnat ovat arvonlisäverottomia. MTK kertoo, ettei piirustuksia ja kustannusarvioita päivitetä.

MTK:n maitoasiamies **Ilkka Pohjamo** kannustaa navetan rakentamista suunnittelevia tuottajia sekä neuvojia tutustumaan materiaaliin, sillä hyvät neuvot ovat kalliit.

”Eräs hankkeen johtopäätös oli, että 80 prosenttia navetan kustannuksista lyödään lukkoon suunnitteluvaiheessa.”

Pohjamolla ei ole tietoa siitä, miten paljon tyyppinavettapiirustuksia on navettatyömailla käytetty hyödyksi.

Hän myöntää, että ansiokkaan hankeen tuloksien viemisessä käytäntöön on parantamisen varaa.

”Suunnitelmia tulosten jalkauttamiseksi ollaan kuitenkin tekemässä.”

”Aina talous edellä”

MTK:n vetämän, viime toukokuussa päättyneen hankkeen tavoitteena oli löytää vakioituja ratkaisuja navettarakentamiseen ja sitä kautta alentaa kustannuksia.

”Aina mennään talous ja raha edellä”, kiteyttää hankkeen tärkeimpiä tuloksia sen projektipäällikkönä toiminut **Ari Roininen**.

”Investoidaan vain siihen, mikä on yrityksen kannalta tärkeää. Kustannukset pidetään mahdollisimman matalina eikä investoida sellaiseen, mikä ei maksa itseään ikinä takaisin.”

Roininen kannustaa käyttämään ammattilaisia apuna, sillä miljoonainvestoinnin jälkeenkin pitää tuottaa maitoa kannattavasti.

”Tuottajan pitää rehellisesti myöntää omat osaamisen ja jaksamisen rajat.”

”Ennen kuin mitään aletaan rakentaa, pitää suunnitella ja tehdä laskelmat huolellisesti. Varsinaisen rakentamisen aikana kustannuksiin voi vaikuttaa kovin vähän, vaikka jokainen kilpailuttamisella ja hyvällä organisoimisella säästetty euro onkin tervetullut”, Roininen jatkaa.

Yhteiskunta edellyttää monien säädöksien noudattamista ja lupien hakemista.

”Niitä pitää noudattaa, vaikka se tuntuisi turhalta ja aikaa vievältä byrokratialta”, Roininen sanoo.

Hän muistuttaa, että paperitöistäkin selviää helpommalla, kun ottaa asioista etukäteen selvää.

MAIJA ALA-SIURUA